

Edwin-win-situatie

De ster van de avond viert zijn tachtigste verjaardag. Zaallichten uit, spotlights aan. Kijk, daar is hij. Hij komt van rechts het podium op, een big band overstemt het applaus met de beginmaten van *Deze vuist op deze vuist*. Dat volstaat. Er wordt die avond verder niet verwezen naar Ome Willem. Met een microfoon in de hand beweegt hij zich soepel swingend vanuit de heupen over de vloer van het Amsterdamse BIM-huis, het belangrijkste jazzpodium van Europa. Zijn *Mackie Messer* oogst een ovatie, evenals zijn vertolking van *Hé pap*, een Nederlandstalig jazznummer (tekst Tony van Verre, muziek Harry Bannink) dat sinds zestig jaar op zijn repertoire staat. Een ode aan de vroegkinderlijke nieuwsgierigheid naar hoe het zit: *Waarom is water nat, hoe hoog is de hemel, hoe zwaar is de maan, waar komen baby's vandaan?* Als tegen het einde van de avond het slotakkoord in zicht komt, heffen toehoorders in het linkervak schuchter *Lang zal hij leven* aan. Al gauw volgt de voorste rij, daarna zingt en klapt de hele zaal mee. Uit het niets doemen boeketten op. De kopersectie komt met moeite boven het tumult uit. Ook na je tachtigste kan een dagje ouder worden best gezellig zijn.

De ochtend na de feestelijkheden klopt Edwin Marie Alexander Rutten de confetti uit zijn dure colbertje. Per post en via social media bereikten hem meer dan duizend felicitaties. Waarom eigenlijk? Dit is geen afscheid. Vooralsnog vervolgt hij zingend en vertellend zijn weg door het land, schrijft columns, ontsluit het klassieke genre voor een jong publiek, draagt meer plannen onder het hart dan hij ooit zal kunnen uitvoeren.

Ome Willem mag dan volgens de kalender met pensioen zijn, hij is nog steeds beschikbaar als een van de weinige mannelijke jazzvocalisten van ons land. De boel aan de gang krijgen kan met een gerust hart aan hem worden overgelaten. Hij vulde honderden uren televisie en duizenden uren radio. Op zijn achttiende kreeg hij als deelnemer aan songfestivals voor het eerst internationaal de handen op elkaar, als tienerster bracht hij het betere lied in de moerstaal dichterbij. Zijn vermogen om een breed palet aan

verschillende stemmen te produceren maakte hem geliefd bij opdrachtgevers uit de reclamehoek. Ochtend-, middag-, avond- en nachtmens. Zestig jaar handelsreiziger in woord en gebaar, waarvan vijftien jaar *Ome Willem* en vier jaar *Klokhuis*. Vervolgens: *Kinderen voor Kinderen*, *AVRO's Servicesalon*, *Dinges*, *Goede Tijden Slechte Tijden* – de opsomming is lang niet volledig. Dagvoorzitter, vader, echtgenoot, acteur, rots in de branding, ambassadeur voor goede doelen, entrepreneur, duivelschauffeur, verteller ('evangelist') bij de *Mattheüs Passion* – Edwin Rutten doet of deed het allemaal.

Hij leidde zeven levens. Op zijn minst.

Hij steeg tot grote hoogte in de herfst van het traditionele medialandschap. Veel van zijn prestaties zouden spoedig nadat hij ze had verricht door de tijd worden ingehaald. Hij triomfeerde als hitzanger in de hoogtijdagen van het 45-toerenplaatje dat een paar jaar later van de markt verdween, pionierde met emancipatoire kindertelevisie toen zenders daar nog het belang van inzagen, presenteerde een dagelijks jazzprogramma bij de publieke omroep toen dat nog mocht (Radio 4 heet per 2023 NPO Klassiek en deed jazz in de ban), scoorde met een reeks, deels bekroonde cd's (klassiek voor kinderen) die tegenwoordig hooguit nog op Spotify zouden worden uitgebracht.

'Elke keer als ik Edwin Rutten op tv zie, moet ik blijven kijken en raakt hij iets bij me,' schreef recensente Angela de Jong in januari 2023 de dag na zijn verjaardag in het *Algemeen Dagblad*. Ze vervolgde: 'Is het nostalgie? Weemoed naar mijn kindertijd? Nee, da's te makkelijk. Ik was als klein meisje helemaal niet zo dol op *De film van ome Willem*. Ik vond het maar raar. Wie waren dan precies Teun, Toon en August? Wat waren geitenbreiers? En dat broodje poep, vonden die kinderen in de zaal dat echt zo grappig? (Ja ja, de kritische blik zat er al vroeg in). Ik keek wel elke aflevering. Allight, er was niks anders. Woensdag gebeurde het weer. Edwin Rutten zat bij Sophie van Khalid & Sophie om zijn tachtigste verjaardag te vieren. Dat hij het leuk vond dat hij was uitgenodigd leed geen twijfel. Het straalde uit elke porie dat hij die ochtend was opgestaan met enorme zin om al die lekkere rakkers in de studio eens

uitgebreid te vertellen over zijn leven. Op het moment dat Sophie hem weinig subtiel afkapte toen hij wilde uitweiden over zijn eerste filmrol op negenjarige leeftijd, vreesde ik dat het weer zo'n afgeraffeld talkshowitem werd waarbij je als kijker het gevoel krijgt dat de presentatoren de laatste trein moeten halen. Ze stellen wel een vraag, maar voor het antwoord hebben ze geen tijd, want er blaast ondertussen iemand in hun oortje dat ze door-door-door moeten naar de zoveelste gast, de reclame of het journaal. Maar gelukkig viel het mee. Er ontstond zowaar een leuk gesprek, waarbij Edwin nergens op een spoortje cynisme viel te betrappen. Ook niet toen het voor de 983ste keer wéér over Ome Willem ging, evenmin toen hem werd gevraagd om op zijn bekende manier af te sluiten. En ja hoor, daar ging hij en daar ging de hele studio. De ene vuist op de andere. Zelfs Kamerlid Wybren van Haga deed mee. En toen wist ik het. Toen wist ik wat me steeds zo raakt aan Ome Willem. Dat is dat oprechte enthousiasme, de dankbaarheid voor wat hij heeft mogen betekenen in het leven van zoveel generaties. Logisch zou je zeggen, maar je moet de acteurs en andere tv-mensen de kost geven die zich in de loop van hun carrière te goed gaan voelen voor het typetje waarmee ze bekend zijn geworden en geërgerd reageren als het ter sprake komt. Edwin realiseert zich dat Ome Willem niet zomaar een typetje is. Hij is onderdeel van ons collectief verleden, iets wat ons bindt. Zelfs mijn pubers slaan automatisch met hun knuisten op elkaar als ze hem zien, omdat De film van ome Willem in hun jongere jaren elke zomervakantie werd herhaald. Tv als nationaal bindmiddel, kom daar tegenwoordig nog eens om. Al kon Edwin dat natuurlijk ook niet bevroeden toen hij "joepiedepoepie" en "broodje poep" verzon.'

De Film van Ome Willem was geen kinderprogramma, maar 'een ritueel', analyseerde Mark Moorman in 2016 in *de Volkskrant*. 'Dat zat hem niet alleen in die vele vertrouwde elementen - de medewerkers waren een soort *who's who* van de Nederlandse kindertelevisie. De erfenis van Ome Willem is nog altijd te voelen in kindertelevisie van vandaag, van de VPRO tot aan een NTR-show als *Welkom in de jaren 80*. Voornaamste gemene deler: je maakt goede

kinderprogramma's door de beste mensen, acteurs en liedjesschrijvers bij elkaar te zetten. En zo vanzelfsprekend is dat niet, zo weten we ook van het schrikbewind van Studio 100, de Vlaamse productiemaatschappij die ons Kabouter Plop en zijn demonische vrienden heeft gebracht.'

Aan dit boek ligt, zoals bij de meeste boeken, een eerste gesprek ten grondslag. Met een afspraak die voor een vrijdagochtend in januari in 2020 om elf uur met een uitroepteken in de agenda staat, kan weinig misgaan, zou je denken. Dat wil zeggen: tenzij iemand op het laatste moment zijn fietssleutelje kwijt is. Dom, want hoe laat je iemand van wie geen mobiel nummer bekend is, weten dat het minstens twintig minuten later wordt? Er zit niets anders op dan de zanger te informeren op de manier zoals we dat vroeger aanpakten, toen de smartphone nog moest worden uitgevonden. Gewoon de hoofdstedelijke bodega bellen waar hij zit te wachten, met het verzoek of hij nog wat geduld kan opbrengen.

'Edwin Rutten is hier al,' zegt de stem aan de andere kant van de lijn. 'Ik waarschuw hem wel even.'

Ruim een kwartier later vliegen, bij wijze van begroeting, in hoog tempo toepasselijke titels van singles over tafel waarmee de tienerster in de jaren zestig in de juke box zat.

Het spijt me.

Onderweg moest ik *altijd weer opnieuw aan je denken.*

Sorry....

Je t'attends.

Een jonge vrouw – zwarte jurk, wit schortje – komt met opschrijfboekje in de hand de bestelling opnemen. Zij blijkt degene die zojuist de telefoon aannam en de boodschap overbracht. Hoe wist ze trouwens hoe Edwin Rutten eruitziet? De serveerster zegt niets, maar maakt met de vuisten een stapelend gebaar. 'Ik ben groot geworden met Ome Willem. We keken altijd.'

Ze spreekt over dertig jaar geleden met een vanzelfsprekendheid alsof het om gister ging.

De artiest hoort het aan met een glimlach en roert in zijn koffie.

Hij zegt dat hij zich verbaast over vakgenoten die het liefst onder een deken zouden wegduiken om te ontsnappen aan de herkenning op basis van vervlogen successen. 'Ik zeg altijd tegen die klagende collega's: als ze je niet meer kennen, beginnen de maagzweren. Zeur niet! Als je niet tegen bloed kunt, moet je geen dokter worden.'

Zogenaamd hogere cultuur vloeit bij hem naadloos over in zogenaamd lagere cultuur. De camera houdt van hem en hij houdt van de camera. Hij voelt zich bij elk publiek op z'n gemak. Springt zonder aarzelen op elk podium dat hem hebben wil. In Nederland wordt zo'n iemand een duizendpoot genoemd. Toen hij zijn werkterrein uitbreidde naar Duitsland, heette hij daar een *Tausendsassa*. In Engeland was hij de *jack-of-all-trades*. Altijd onderweg, niet omdat hij werd verblind door ambitie, maar omdat hij van de ene klus in de andere rolde. 'De telefoon ging: zou je het leuk vinden om... kun je dan? Zo ging dat en zo gaat het eigenlijk nog steeds.'

Dat de indruk ontstond dat het succes hem kwam aanwaaien, snapt hij best. 'Maar ik ben geen verweerde Oblomov die te lui is om het boek te lezen dat Gontsjarov over hem schreef. Je bent er niet met een buiginkje en een bosje bloemen. Dat zei ik ook tegen mijn studenten op het conservatorium: zorg ervoor dat mensen in de zaal jaloers op je zijn. Als er drie toetsen van de piano kapot zijn, gebruik je die niet. Het publiek heeft er niets mee te maken dat je zonder benzine op de Afsluitdijk staat.'

Hij reageerde in eerste instantie gepikeerd toen een vriend het waagde hem een 'zondagskind' te noemen. Kom op zeg, alsof het succes hem in de schoot was geworpen zonder dat hij daar iets voor had hoeven doen. Maar in tweede instantie moest hij toegeven dat het wáár was. Jawel. Hij, een geluksvogel. Waarom niet? Nooit full time op een loonlijst gestaan, nooit hoeven aankloppen bij de sociale dienst, geen dag zonder werk. Als dat geen mazzel is.

Vraag hem naar wat zijn drijfveren zijn en hij weidt uit over het inzicht dat tussen nul en twaalf jaar de normen en waarden worden gekweekt waar een mens de rest van zijn leven profijt van heeft. 'Ik zie mezelf nog in Amsterdam door de De Lairesestraat naar het Stedelijk Museum lopen, waar we door Pierre Janssen zouden worden rondgeleid. Het praatje dat hij afstak werd voor mij als tienjarig jochie een onvergetelijke ervaring. Ik zat gefascineerd naar Pierre Janssen en diens fladderende handen te kijken, nauwelijks naar de schilderijen waar hij ons op attendeerde. Zijn bevoegdheid heeft de deur naar alle musea in de wereld voor me geopend. Ieder kind heeft een Pierre Janssen nodig die hem op het goede spoor zet. Ik ben blij dat ik daar een steentje aan kunnen bijdragen, onder andere door de serie *Opvoeden is een kunst* die ik voor de NTR maakte.'

Geen wonder dat gesprekken in huiselijke kring vaak over muziek gaan. Echtgenote Annett Andriesen is van professie mezzosopraan, operazangeres en muziekpedagoge. 'Annett is van de hoge tonen, ik ben van de wilde lucht en de medeklinkers. We hebben een geweldig interessant leven. Wereldomvattend. Ik ging mee toen ze in San Francisco in de opera zong, ik was erbij toen ze in de Scala in Milaan optrad. Als ik op vrijdag klaar was met het presenteren van mijn jazzprogramma, vijf keer in de week op Radio 4, bracht mijn vaste chauffeur me naar Schiphol. Bij aankomst op het vliegveld In Milaan stond een andere chauffeur klaar om me op te halen.'

Ooit schitterden ze eenmalig in een duet: *My funny Valentine*, op een feestje. De professionele samenwerking betreft voornamelijk wederzijdse advisering. 'Zij kijkt kritisch naar mijn teksten. Voordat ik het podium opga, zingt ze me altijd even in. Toen ik de voorbereide op mijn rol in de musical Annie zat ik enorm te worstelen met een bepaald liedje. Annett ging achter de piano zitten, bladmuziek erbij. Ze zei: als je even je tongrandje tegen je bovenkiezen legt. Ik moest even kijken waar mijn tongrandjes waren, maar daarna was het voor elkaar. Ik heb die musical 198

keer gedaan en 198 keer aan haar gedacht. Waar zou ik zijn zonder mijn Annett?’

En ‘bak los gereedschap’, noemt hij zichzelf. *All round*. Veelzijdig. Een performer die er een hekel aan heeft om welk publiek dan ook in de steek te laten.

Hij heeft zijn brede actieradius volledig onder controle. Er zit een leidende gedachte achter, altijd, bij alles wat hij doet.

De psycholoog René Holdert (1943-2021) was vanaf zijn dertiende jaar bevriend met Edwin Rutten, een vriendschap die 65 jaar stand hield. Na de middelbare school gingen ze samen studeren. ‘Edwin maakte zijn studie niet af,’ vertelde Holdert vanachter het kathedraal tijdens een openbaar interview met zijn vriend. ‘Ik denk dat de psychologie hem op het lijf is geschreven, maar goddank is hij nooit psycholoog geworden. Met zijn creatie van Ome Willem, zijn bijdragen aan het Klokhuis, zijn educatieve muziek-cd’s voor kinderen is hij veel meer psycholoog geworden dan hij ooit binnen de muren van een spreekkamer met divan en poppenhoek had kunnen zijn.’

Het leven bestaat uit het maken van keuzes, waarvan de gevolgen tevoren niet altijd zijn te overzien, filosofeerde Edwin Rutten in zijn column in het magazine *Klassieke Zaken*. Hij lichtte dat toe met een voorbeeld. ‘Je wordt uitgenodigd voor het Wereld Song Festival. Er zijn twee liedjes in de aanbieding. Het ene liedje vind je mooi en het andere vind je vreselijk. Stel: je verliest met het liedje dat je vreselijk vindt. Je krijgt commentaar, mensen willen weten waarom ging je iets zingen waar je niet achter stond. Tja, dat was jouw keuze. Tweede mogelijkheid: je wint met het liedje dat je vreselijk vindt. De min is dat je over de hele wereld dat vreselijke liedje moet zingen, de plus is dat je veel geld verdient. Derde mogelijkheid: je verliest met een liedje dat je mooi vindt. Supermooi liedje dat bij je past, maar toch heb je verloren. De plus is dat er altijd mensen zijn die dat liedje wél mooi vinden. Voordat je het weet word je via een omweg bekend of beroemd. Vierde mogelijkheid: je wint met het liedje dat je mooi vindt. Wow! Dubbel plus. Je zingt dat nummer over de hele wereld, je laat horen wie je

bent en wat bij je past. Is de beste keuze geweest. Op de koop toe verdien je geld. Dat noem ik een Edwin-winsituatie. Een beetje geluk speelt een rol bij het maken van keuzes.’ Hij herkent zich in het beeld van de Chinese jongleur in het circus, in iedere hand een stok waarop hij een schotel ronddraait. Zodra een schotel dreigt te vallen, weet hij dat met een handige manoeuvre te voorkomen.

‘Mag ik iets tegen u zeggen?’

Er staat een jonge vrouw naast de tafel in bodega Keyzer.

‘U mag iets zeggen.’

‘Als jong meisje zat ik voor de televisie, ik was een jaar of zes, zeven. Toen zei u in dat programma: hee jij daar, haal die duim uit je mond. Ik heb me jarenlang afgevraagd: hoe kon Ome Willem zien dat ik zat te duimen?’

‘Alleen ik kon dat. Is ondanks dit jeugdtrauma alles toch nog goed gekomen?’

‘Ik heb daarna nog heel lang geduimd.’

‘Je bent zogezegd lang in de orale fase blijven hangen. Maar nooit de aanvechting gehad om stichting Korrelatie te bellen? Weet je wat het leuke is van Ome Willem? Dat je voor de rest van je leven geknuffeld wordt.’

‘Ik wou dit even zeggen.’

‘Zeg, als je selfies wilt maken, ik vind het allemaal best hoor.

Doe het dan voor mij!’

‘Wilt u dat?’

‘Tuurlijk!’

Daar komt vriend Robbert al toegesnel met zijn mobieltje. De vrouw slaat een arm om Ome Willem heen, ze kust hem op de rechterwang. Hij: ‘Dat wordt een lekkere MeToo, zeg. Als je die foto’s laat zien, zeg je maar gewoon: hij heeft me gedwongen.’

‘U bent geen spat veranderd. Hoe kan dat nou?’

‘Iedere ochtend m’n kop in een teiltje botox, zou dat het zijn?’

Als de vrouw vertrekt, heft Ome Willem de rechterwijsvinger. ‘En denk erom, hè. Joepie de...’

‘Poepie!’ vult ze aan.

Voetbalsupporters die *Deze vuist op deze vuist* brullen zodra ze hem in de smiezen krijgen. Omhooggestoken mobieltjes omdat een *selfie* met een arm om de nek van het voormalige kijkcijferkanon een leuke herinnering is voor later. Een vrachtwagenchauffeur die vanachter het stuur met de vuisten het stapelgebaar maakt. Een vette knipoog van een voorbijganger, een spontane zoen van een oma die al haar 'hele leven een enorme fan van hem' is – als hij zich wel eens moe voelt, komt dat niet door dat eindeloze feest der herkenning.

Een moeder staat aan de arm van haar kind sjoeren en fluistert: 'Kijk, eens wie dat is!' Kind geeft geen sjoege, haalt onverschillig zijn schouders op. 'Daar staat broodje poep, dat is joepie-de-poepie', probeert de moeder enthousiast. Haar handen maken een stapelend gebaar: deze vuist op deze vuist. In de ogen van het joch verschijnt een zeer vage blik van herkenning. Zegt die moeder tegen Ome Willem: 'Vindt u dat nou niet vervelend, die kinderen die u steeds op straat herkennen?'

Kinderpsychologe Marga Akkerman, een studievriendin, prijst zijn scherpe intuïtie om het gevoelsleven van de kleintjes te doorgronden – een van de pijlers onder het succes van Ome Willem. 'We zijn nog eens samen naar spelletjesfabrikant Jumbo om te brainstormen over de ontwikkeling van nieuw speelgoed. Daar hadden we ideeën over, met name dingen die kinderen zouden leren om de sensatie van voelen te ondergaan. Ze zagen er niks in, dat heel dom van die firma. We waren onze tijd vooruit.'

De porté van zijn spontane invallen wordt niet altijd begrepen, ondervond vriend Haye van der Heyden, zijn tegenspeler bij optredens van Ome Willem in het land. 'Bij een personeelsvoorstelling bij Blokker kwam een kind het podium op en vertelde dat ze geld inzamelde voor paarden. Edwin trok z'n portemonnee en gaf dat meisje 20 euro. Na afloop kwam grote baas Blokker naar hem toe: u kunt dat niet declareren, u heeft daar geen bonnetje van.' Op een verjaardagfeestje kocht hij ter waarde van écht geld kopieën van bankbiljetten die Van der Heyden in een balorige bui op een Xeroxmachine had vervaardigd. 'Aan het einde

van de avond stond hij op en zei: ik weet niet wat jullie doen... Je zag diverse aanwezigen al aanstalten maken om óók te vertrekken. Waarop Edwin neerplofte op de bank en zei: ...maar ik blijf hier nog uren zitten!’

Radioproducer Joost Galema: ‘Als iemand een belegen mop vertelt, zegt-ie: toen ik die voor het eerst hoorde, lachte ik de planken uit de wieg.’

‘We hielden ervan om de release van een nieuwe cd te vieren met een etentje in een goed restaurant’, zegt Anne-Marie Jansen, destijds Project Manager Classics bij Warner Music. ‘Op een zeker moment kwam er zo’n opgespoten toetje met brandende sterretjes voorbij. Dat leek Edwin ook wel lekker. Hij zei tegen de serveerster dat we toevallig allebei jarig waren. Even later zaten we ook achter zo’n ding. Dat was twaalf jaar geleden, maar sindsdien stuurt Edwin me elk jaar op die dag een kaart om me te feliciteren.’

Studievriend Leo Spigt, advocaat in ruste, kan ‘zonder overleg in een rollenspel schieten met Edwin’ en dat uren volhouden. Zoals die keer dat ze rond middernacht voor de deur stonden van een café dat op het punt stond te sluiten. ‘Waarop Edwin zegt: “Dat kan ik u niet aanraden. Meneer hier is een delinquent met proefverlof. Hij heeft nogal losse handjes.” Vervolgens ben ik dus urenlang die delinquent.’

Pianist Lex Jaspers memoreert hoe hij met zijn vriend in de binnenstad van Groningen op weg van café naar restaurant een meubelpaleis passeerden met dubieuze pronkstukken die ze voor geen goud aan hun interieur zouden willen toevoegen. ‘We liepen naar binnen, probeerden diverse fauteuils uit. Die verkoper zat Edwin de hele tijd aandachtig op te nemen. “Ik ken u ergens van,” zei hij. “U werkt toch bij Vroom & Dreesmann op de afdeling bedden?” Edwin antwoordde met een stalen gezicht: “Ja, je hebt me dus toch herkend!”’ Maar in een scheef café waar voor minstens honderd jaar celstraf genoeglijk bijeen zat, wist de Groningse onderwereld wél direct wie hij was. ‘Ome Willem, mijn kinderen zijn dol op je en zelf kijk ik ook altijd,’ verzekerde een van de stamgasten. ‘Luister, iemand die jou een kunstje flikt, heeft een

probleem met mij. Ik help je graag. Vraag maar naar Rooie Ron. Ik ga dan wel effe bij de persoon langs om het geschil op te lossen op de manier waarop wij dat gewend zijn.' Met gestrekte wijsvinger maakte hij het gebaar van een vuurwapen waarin de trekker wordt overgehaald.

De latere jazzwinkelier Arjan Went was vijftien jaar en vierde oudejaarsavond 1984 in bijzijn van vrienden van zijn ouders, onder wie Edwin Rutten. 'Ik was op zoek naar sigaretten, maar alle winkels waren dicht. Edwin zei: ik heb nog wel een pakje in de auto liggen, ik heb net een slof Marlboro op het vliegveld gekocht. Hij rekende vijf gulden, terwijl een pakje in die tijd 2,50 kostte. Ik moest nachttarief betalen. Dat vond ik best apart, maar ik was er blij mee. Een week later vond ik een envelop in de brievenbus. Enthousiaste kaart erbij, echt op z'n Edwins, plus een briefje van tien gulden. Hij schreef dat hij het leuk had gevonden om me te ontmoeten; hij zat toevallig bij een bank die extreem hoge rente uitbetaalt. Vandaar dat tientje. Helaas kon ik niet altijd sigaretten bij hem kopen.'

'Hij heeft mensen ontzettend snel door,' vindt pianist Ton-Herman Melis. 'Voordat we zouden optreden in een buurthuis in een eenvoudige Rotterdamse wijk gingen we langs bij een snackbar. Edwin werd aangesproken door een jongen die hem herkende van de televisie. Zelig verhaal, die jongen wilde kok worden, maar dat zat er niet in voor iemand uit zijn wijk. Toen zei Edwin: ik weet het goed gemaakt, als jij die opleiding gaat doen, betaal ik die totdat jij je diploma hebt. Maar hij zei er meteen achteraan: dat wil jij helemaal niet, jij vindt het veel te leuk om hier bij die gokautomaat rond te hangen. Die jongen kon niet anders dan dat toegeven.'

Staat er een man bij een poelier in Den Haag.

De middenstander kijkt de klant onderzoekend aan, veegt de handen af aan zijn schort en zegt: 'Sorry, ik weet dat u ome Willem bent, maar hoe u in het echt heet, ben ik vergeten.'

'Rutten. Net als de premier, maar dan met een *n* er achter.'

Op zo'n moment staat de tijd even stil. Eeuwige roem is voor slechts een enkeling (Plato, Rembrandt, Bach, Shakespeare) weggelegd, maar sterren stralen overal.

Hoe zou zijn leven eruit hebben uitgezien als hij behalve zichzelf ook niet gedurende vijftien jaar Ome Willem was geweest? Dat vraagt hij zich wel eens af. Dat personage is hem overkomen en heeft hem veel gebracht. Al voegt hij daar in een reflex aan toe: 'Maar Ome Willem heeft ook veel aan mij te danken.'